Odgovori SDS
(30. marec 2022)

1. Ali in kako boste vzpostavili socialni dialog, ki je že več kot leto dni na mrtvi točki?

V mandatu te vlade je konstantno potekal socialni dialog. V SDS menimo, da je ocena, da je socialni dialog »na mrtvi točki« pretirana. Menimo tudi, da je vzpostavitev, vzdrževanje in spodbujanje dialoga s socialnimi partnerji pri sprejemanju zakonodajnih sprememb pomemben faktor, vendar bi želeli poudariti, da socialni dialog pomeni slišati in biti slišan, pomeni tudi pogajanja in določeno mero popuščanja in prilagajanja v svojih pričakovanjih in zahtevah in to obojestransko. V SDS v novi vladi, katere del bi želeli postati, pričakujemo, pozdravljamo in upamo na nadaljevanje socialnega dialoga na opisani način.

2. Boste ohranili enotni plačni sistem javnega sektorja oziroma na katerih področjih ga boste izboljšali?

Plačni sistem v javnem sektorju je ena od prioritet naslednje vlade. V SDS smo v tem mandatu že pripravili določene rešitve, ki pa zaradi pluralizma interesov še niso usklajene do te mere, da bi jih bilo mogoče poslati v parlamentarno proceduro. Pri tem pričakujemo sodelovanje reprezentativnih sindikatov javnega sektorja v obliki pogajanj in dialoga, da se doseže uravnilovka in pride do skupnega imenovalca pri urejanju te že dalj časa pereče problematike.

3. Boste dali prednost strokovnosti in usposobljenosti pri kadrovanju v državnih / javnih podjetjih, javnih zavodih in javnem sektorju nasploh oziroma boste poskrbeli za neodvisnost in apolitičnost direktorjev / predstojnikov?

Način imenovanja vodstvenih kadrov v javnih podjetjih in javnih zavodih je zakonsko določen. Glede na pravila delovanja in poslovanja podjetij in institucij je dejstvo da ima vlada pri imenovanju vodilnih veliko vlogo, ki jo ji daje zakonodaja in dejstvo, da predstavlja lastnika, ki je tisti, ki imenuje vodstvo. Vlada, ki je demokratično imenovana v procesu demokracije, je odgovorna za uspešno izvajanje svojega programa na podlagi katerega je dobila mandat volivcev. Za uspešno vodenje potrebuje tudi dobro ekipo, ki ji zaupa. Predvsem pomembno je, da za vodenje podjetij in institucij izbere sposobne in kompetentne ljudi, ki bodo uspešno opravljali svojo nalogo. Pri tem mora upoštevati ustrezna pravila in postopke. Žal se je v preteklosti pogosto dogajalo, do so bili na vodilna mesta imenovani ljudje zgolj po politični pripadnosti in brez ustreznih kompetenc. Glede na to, da so imele stranke levega političnega pola oblast v rokah velik del obstoja samostojne Slovenije, so posledice neustreznih kadrovskih odločitev velike in škodljive. Ne strinjamo se, je politična pripadnost omejevalni dejavnik pri imenovanju, saj bi na ta način posegali tudi v pravico posameznika do osnovnih človekovih pravic. Vsekakor pa bi morali preprečiti politično delovanje vodstvene ali katerekoli druge osebe, ki bi šlo v škodo uspešnosti podjetja ali institucije.

4. Boste samozaposlenemu na področju kulture končno priznali status delavca in pravico do kolektivnega pogajanja / dogovarjanja?

Status samozaposlenih na področju kulture je z razlogom na enak način urejen tudi drugod po svetu. Zaradi narave umetniškega dela, ki je odvisna od navdiha in proizvaja dodane vrednosti na enak način kot delo »klasičnih zaposlenih delavcev« v drugih sektorjih, menimo, da samozaposlenega v kulturi ne moremo enačiti z delavcem, saj pri delu

potrebuje več svobode in umetniškega prostora, kot pa ga delavcem zagotavlja Zakon o delavnih razmerjih. V SDS menimo, da statusa umetnika nikakor ne moremo izenačiti s statusom delavca, ker bi to slabo vplivalo na njihovo produktivnost in na umetnost nasploh. Umetniki se morajo posvečati svojemu navdihu, ne pa stavkovnim zahtevam in kolektivnemu dogovarjanju, ker na račun slednjega zagotovo trpi njihova umetniška svoboda in ustvarjalna učinkovitost.

5. Ali in na kakšen način boste vzpostavili volilni sistem, ki bo odražal pristno voljo volivcev in v katerem ljudstvo ne bo več podložnik strankokracije?

Menimo, da je sedanji volilni sistem pravičen in učinkovit, glede na obstoječ razrez volilnih okrajev in zastopanost posameznih parlamentarnih strank v njih.

6. Kako si predstavljate zeleni prehod v razogljičeno družbo oziroma kakšna so vaša stališča do gradnje novih hidroelektrarn in večjih polj vetrnih elektrarn?

Prehod na pridobivanje zelene energije v SDS postavljamo visoko na seznam prednostnih nalog.. Vetrne in hidro elektrarne so del t. i. zelene energije oziroma okolju prijazne energije, saj izkoriščajo naravno energijo vetra, oziroma padca vode, pri tem pa se ne sproščajo naravi nevarne snovi.
Hidroelektrarne v Sloveniji že zdaj proizvedejo 33% vse električne energije, njihov potencial je izkoriščen praktično do maksimuma (ni več prostih kapacitet na rekah), zato v SDS menimo, da se je nujno treba osredotočiti na sončno, vetrno in jedrsko energijo. Ker sta sončna in vetrna energija ob obstoječi tehnologiji relativno nizko učinkoviti, zagovarjamo postavitev drugega bloka NEK, od koder trenutno dobivamo 19% vse električne energije. Ta % je treba ohraniti oziroma ga je treba ob sedanji varnostni situaciji (vojna v Evropi) še povečati.

7. Kakšen je po vašem mnenju položaj Republike Slovenije v luči novih geopolitičnih razmerij in grožnje vojne v neposredni bližini?

Položaj Slovenije ni drugačen od položaja večine evropskih držav, z izjemo tistih, ki so neposredne sosede Rusije ali Ukrajine. Svet za nacionalno varnost je pretehtal tveganja in ocenil, da je potrebna večja pozornost, vendar so tveganja za neposreden napad majhna. Več pozornosti je potrebno nameniti predvsem kibernetski varnosti. Z vidika vpliva vojne v Ukrajini na zagotavljanje energentov, hrane in cenovnih pritiskov, lahko ugotovimo, da se s podobnimi problemi srečuje celotna Evropska unija. Zato je Evropska unija pristopila k reševanju s skupnim pristopom. V okviru tega skupnega pristopa bo participirala tudi Slovenija. Ne glede na to, pa aktualna vlada sprejema številne ukrepe s katerimi blaži posledice dviga cen in se dogovarja z zunanjimi partnerju za dobavo energije.

8. Kdaj boste zagotovili dosledno spoštovanje Zakona o javni rabi slovenščine, po katerem morajo vse elektronske komunikacijske in kontrolne naprave omogočati izbiro slovenščine in slovenskega črkopisa oziroma kdaj bodo avtomobili, računalniki, tablice, telefoni – vseh znamk, brez izjem –, ki se prodajajo na slovenskem trgu, končno znali slovensko?

Za tako postopanje že obstaja ustrezna zakonodaja, k spoštovanju katere so zavezani tako proizvajalci kot prodajalci. Za spoštovane te zakonodaje je zadolžena tržna inšpekcija v nadaljevanju pa so tovrstne kršitve predmet odškodninskih postopkov in uveljavljanja odgovornosti proizvajalcev in prodajalcev naprav brez slovenske funkcije oziroma navodil.

9. Kaj boste storili, da kvote slovenske glasbe na (zasebnih) radijskih in televizijskih postajah ne bodo več upadale in kdaj bo Akos - Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije postala učinkovita, kot se od nje pričakuje, radijske frekvence pa se ne bodo preprodajale kot rabljena vozila?

V mandatu sedanje vlade smo že sprejeli ustrezne zakonske spremembe, ki preprečujejo upada kvot slovenske glasbe in AV vsebin. Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki je bil sprejet v mandatu te vlade v svojem 16. členu že izrecno določa, da mora delež slovenskih avdiovizualnih del obsegati najmanj 5 odstotkov celotnega števila del v katalogu ponudnika avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo v posameznem koledarskem letu. Evropska in slovenska avdiovizualna dela iz prejšnjega odstavka morajo biti postavljena na opazno mesto in ustrezno promovirana. V skladu z določbo 86. člena Zakona o medijih (Zmed) mora biti najmanj 20 odstotkov vse dnevno predvajane glasbe vsakega radijskega in televizijskega programa slovenska glasba oziroma glasbena produkcija slovenskih ustvarjalcev in poustvarjalcev.

V SDS smo prepoznali težave z zakonitostjo in transparentnostjo delovanja AKOS in se z vašimi zaznavanji strinjamo. V prihodnje si bomo v SDS prizadevali za večji nadzor nad delovanjem AKOS, za večjo transparentnost in po potrebi sprejeli tudi ustrezne zakonske sistemske spremembe, vključno z morebitnim prenosom določenih pristojnosti na vladne službe.

10. Ali bodo vaši morebitni poslanci in člani ožjega vodstva stranke nepreklicno odstopili, če bodo v prihajajočem mandatu ravnali v nasprotju s svojimi predvolilnimi obljubami?

Naši poslanci bodo vedno ravni v skladu z danimi obljubami. Vendar delovanje poslancev znotraj koalicije, posebej še ob obstoječem koalicijsko-opozicijskem razmerju parlamentarnih strank terja veliko mero prilagajanj in pogajanj tudi znotraj opozicije. Poslanci SDS, kot tudi poslanci ostalih strank zato pogosto ne morejo doseči in uveljaviti vseh svojih programskih vsebin. Si pa zanje tekom mandata v SDS vsi poslanci skupaj in vsak poslanec posebej maksimalno prizadevajo. Nepreklicni odstop zaradi neuresničitve katere od predvolilnih obljub bi v tem kontekstu pomenil preveč radikalno potezo, ki bi bila v nasprotju tako s področno zakonodajo, kot tudi z ustavo. Pri poslanskem mandatu gre za obligacijo prizadevanja in ne za obligacijo rezultata.